

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ  
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര  
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ ഉത്തരകാണ്ഡേ

॥ ഷഡ്വിംശഃ സർഗഃ ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

ശ്രീഃ  
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ  
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ  
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര  
പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

## ॥ ഷഡ്വിംശഃ സർഗഃ ॥

രാവണസ്യ രംഭായാ ഉപരി ബലാത്കാരോ നലകുബരേണ  
രാവണായ ഘോരശാപദാനം ച

സ തു തത്ര ദശഗ്രീവഃ  
സഹ സൈന്ധവേന വീര്യവാൻ |  
അസ്തം പ്രാപ്തേ ദിനകരേ  
നിവാസം സമരോചയത് || 7.26.1 ||

ഉദിതേ വിമലേ ചന്ദ്രേ  
തുൽയപർവതവർചസി |  
പ്രസുപ്തം സുമഹത് സൈന്ധവം  
നാനാപ്രഹരണായുധം || 7.26.2 ||

രാവണസ്തു മഹാവീര്യോ  
നിഷണ്ണഃ ശൈലമൂർധനി |  
സ ദദർശ ഗുണാംസ്തത്ര  
ചന്ദ്രപാദപശോഭിതാൻ || 7.26.3 ||

കർണികാരവനൈർദീപ്തൈഃ  
കദംബബകുലൈസ്തഥാ |

പദ്മിനീഭിശ്ച ഫുൽലാഭി -

ർമനാകിന്യോ ജലൈരപി || 7.26.4 ||

ചമ്പകാശോകപുന്നാഗ -

മനാരതരുഭിസ്തഥാ |

ചൂതപാടലലോയൈശ്ച

പ്രിയംഗുർജുനകേതകൈഃ || 7.26.5 ||

തഗരൈർനാരികേലൈശ്ച

പ്രിയാലപനസൈസ്തഥാ |

ഏതൈരന്യൈശ്ച തരുഭി -

രുദ്ഭാസിതവനാന്തരേ || 7.26.6 ||

കിന്നരാ മദനേനാർതാ

രക്താ മധുരകംഠിനഃ |

സമം സമ്പ്രജഗുർയത്ര

മനസ്തുഷ്ടിവിവർധനം || 7.26.7 ||

വിദ്യാധരാ മദക്ഷീബാ

മദരക്താന്തലോചനാഃ |

യോഷിദ്ഭിഃ സഹ സങ്കാന്താ -

ശ്വിക്രിഡുർജഹൃഷുശ്ച വൈ || 7.26.8 ||

ഘണ്ടാനാമിവ സന്നാദഃ

ശുശ്രൂവേ മധുരസ്വനഃ |

അപ്സരോഗണസംഘാനാം

ഗായതാം ധന്ദാലയേ || 7.26.9 ||

പുഷ്പവർഷാണി മുഞ്ചന്തോ

നഗാഃ പവനതാഡിതാഃ |

ശൈലം തം വാസയന്തീവ  
 മധുമാധവഗന്ധിനഃ || 7.26.10 ||

മധുപുഷ്പരജഃപൃക്തം  
 ഗന്ധമാദായ പുഷ്പകലം |  
 പ്രവവൗ വർധയൻ കാമം  
 രാവണസ്യ സുഖോഽനിലഃ || 7.26.11 ||

ഗേയാത് പുഷ്പസമൃദ്ധ്യാ ച  
 ശൈത്യാദ് വായോർഗിരേർഗുണാത് |  
 പ്രവൃത്തായാം രജന്യാം ച  
 ചന്ദ്രസ്യോദയനേന ച || 7.26.12 ||

രാവണഃ സ മഹാവീര്യഃ  
 കാമസ്യ വശമാഗതഃ |  
 വിനിഃശ്വസ്യ വിനിഃശ്വസ്യ  
 ശശിനം സമവൈക്ഷത || 7.26.13 ||

ഏതസ്മിന്നന്തരേ തത്ര  
 ദിവ്യാഭരണഭൂഷിതാ |  
 സർവാപ്സരോവരാ രംഭാ  
 പൂർണചന്ദ്രനിഭാനനാ || 7.26.14 ||

ദിവ്യചന്ദനലിപ്താംഗീ  
 മന്ദാരകൃതമൂർധജാ |  
 ദിവ്യോത്സവകൃതാരംഭാ  
 ദിവ്യപുഷ്പവിഭൂഷിതാ || 7.26.15 ||

ചക്ഷുർമനോഹരം പീനം  
 മേഖലാദാമഭൂഷിതം |

സമുദ്യഹന്തീ ജഘനം

രതിപ്രാഭൃതമുത്തമം || 7.26.16 ||

കൃതൈർവിശേഷൈകൈരാർദ്രഃ

ഷഡർതുകുസുമോദ്ഭവൈഃ |

ബഭാവന്യതമേവ ശ്രീഃ

കാന്തിശ്രീദ്യുതികീർതിഭിഃ || 7.26.17 ||

നീലം സതോയമേഘാഭം

വസ്ത്രം സമവഗുംഠിതാ |

യന്ത്യാ വക്ത്രം ശശിനിഭം

ഭൂവൗ ചാപനിഭേ ശുഭേ || 7.26.18 ||

ഊരു കരികരാകാരൗ

കരൗ പൽലവകോമലൗ |

സൈന്യമധ്യേന ഗച്ഛന്തീ

രാവണേനോപലക്ഷിതാ || 7.26.19 ||

താം സമുത്ഥായ ഗച്ഛന്തീം

കാമബാണവശം ഗതഃ |

കരേ ഗൃഹീത്വാ ലജ്ജന്തീം

സ്ഥയമാനോഭൃഭാഷത || 7.26.20 ||

ക്വ ഗച്ഛസി വരാഭോഹേ

കാം സിദ്ധിം ഭജസേ സ്വയം |

കന്യാഭൃദയകാലോഽയം

യസ്ത്വാം സമുപഭോക്ഷ്യതേ || 7.26.21 ||

ത്വദാനനരസസ്യാദ്യ

പദ്മോത്പലസുഗന്ധിനഃ |

സുധാമൃതരസസ്യേവ

കോദ്യദൃ തൃപ്തിം ഗമിഷ്യതി || 7.26.22 ||

സ്വർണകുന്ദനിഭൗ പീനൗ

ശുഭൗ ഭീരു നിരന്തരൗ |

കന്ധോരഃസ്ഥലസംസ്പർശം

ദാസ്യതസ്തേ കുചാവിമൗ || 7.26.23 ||

സുവർണചക്രപ്രതിമം

സ്വർണദാമചിതം പൃഥു |

അധ്യാരോക്ഷ്യതി കസ്തേദ്യദൃ

ജഘനം സ്വർഗരുപിണം || 7.26.24 ||

മദ്വിശിഷ്ടഃ പുമാൻ കോദ്യദൃ

ശക്രോ വിഷ്ണുരമാശ്വിനൗ |

മാമതീത്യ ഹി യച്ച ത്വം

യാസി ഭീരു ന ശോഭനം || 7.26.25 ||

വിശ്രമ ത്വം പൃഥുശ്രോണി

ശിലാതലമിദം ശുഭം |

ത്രൈലോക്യേ യഃ പ്രഭുശ്ചൈവ

മദന്യോ നൈവ വിദ്യതേ || 7.26.26 ||

തദേവം പ്രാഞ്ജലിഃ പ്രഹ്യാ

യാചതേ ത്വാം ദശാനനഃ |

ഭർതൂർഭർതാ വിധാതാ ച

ത്രൈലോക്യസ്യ ഭജന്യ മാം || 7.26.27 ||

ഏവമുക്താബ്രവീദ് രംഭാ

വേപമാനാ കൃതാഞ്ജലിഃ |

പ്രസീദ നാർഹസേ വക്തു -

മീദൃശം ത്വം ഹി മേ ഗുരുഃ || 7.26.28 ||

അന്യേഭ്യോപി ത്വയാ രക്ഷ്യാ

പ്രാപ്നുയാം ധർഷണം യദി |

തദ്ധർമതഃ സ്നൂഷാ ത്വേഹം

തത്ത്വമേതദ് ബ്രവീമി തേ || 7.26.29 ||

അമാബ്രവീദ് ദശഗ്രീവ -

ശ്ചരണായോമുഖീം സ്ഥിതാം |

രോമഹർഷമനുപ്രാപ്താം

ദൃഷ്ടമാത്രേണ താം തദാ || 7.26.30 ||

സുതസ്യ യദി മേ ഭാർയാ

തതസ്ത്വം ഹി സ്നൂഷാ ഭവേഃ |

ബാഘമിത്യേവ സാ രംഭാ

പ്രാഹ രാവണമുത്തരം || 7.26.31 ||

ധർമതസ്തേ സുതസ്യാഹം

ഭാർയാ രാക്ഷസപുംഗവ |

പുത്രഃ പ്രിയതരഃ പ്രാണൈ -

ർഭ്രാതുർവൈശ്രവണസ്യ തേ || 7.26.32 ||

വിഖ്യാതസ്ത്രിഷു ലോകേഷു

നലകുബര ഇത്യയം |

ധർമതോ യോ ഭവേദ് വിപ്രഃ

ക്ഷത്രിയോ വീര്യതോ ഭവേത് || 7.26.33 ||

ക്രോധാദ് യശ്ച ഭവേദഗ്നിഃ

ക്ഷാന്ത്യാ ച വസുധാസമഃ |

തസ്യാസ്ഥി കൃതസങ്കേതാ

ലോകപാലസുതസ്യ വൈ || 7.26.34 ||

തമുദ്രിശ്യ തു മേ സർവം

വിഭുഷണമിദം കൃതം |

യഥാ തസ്യ ഹി നാൻയസ്യ

ഭാവോ മാം പ്രതി തിഷ്ഠന്തി || 7.26.35 ||

തേന സത്യേന മാം രാജൻ

മോക്തുമർഹസ്യരിന്ദമ |

സ ഹി തിഷ്ഠന്തി ധർമാത്മാ

മാം പ്രതീക്ഷ്യ സമുത്സുകഃ || 7.26.36 ||

തത്ര വിഘ്നം തു തസ്യേഹ

കർതും നാർഹസി മുഞ്ച മാം |

സദ്ഭിരാചരിതം മാർഗം

ഗച്ഛ രാക്ഷസപുംഗവ || 7.26.37 ||

മാനനീയോ മമ ത്വം ഹി

പാലനീയാ തമാസ്ഥി തേ |

ഏവമുക്തോ ദശഗ്രീവഃ

പ്രത്യുവാച വിനീതവത് || 7.26.38 ||

സ്നൂഷാസ്ഥി യദവോചസ്ത്വ -

മേകപത്നീഷ്വയം ക്രമഃ |

ദേവലോകസ്ഥിതിരിയം

സുരാണാം ശാശ്വതീ മതാ || 7.26.39 ||

പതിരപ്സരസാം നാസ്തി

ന ചൈകസ്ത്രിപരിഗ്രഹഃ |

ഏവമുക്ത്വാ സ താം രക്ഷോ  
നിവേശ്യ ച ശിലാതലേ || 7.26.40 ||

കാമഭോഗാഭിസംരക്തോ  
മൈമൂനായോപചക്രമേ |  
സാ വിമുക്താ തതോ രംഭാ  
ഭൃഷ്ടമാൽയവിഭൂഷണാ || 7.26.41 ||

ഗജേന്ദ്രാക്രീഡമഥിതാ  
നദീവാകുലതാം ഗതാ |  
ലൂലിതാകുലകേശാന്താ  
കരവേപിതപൽലവാ || 7.26.42 ||

പവനേനാവധൂതേവ  
ലതാ കുസുമശാലിനീ |  
സാ വേപമാനാ ലജ്ജന്തീ  
ഭീതാ കരകൃതാഞ്ജലിഃ || 7.26.43 ||

നലകുബ്ജരമാസാദ്യ  
പാദയോർനിപപാത ഹ |  
തദവസ്ഥാം ച താം ദൃഷ്ട്വാ  
മഹാത്മാ നലകുബ്ജരഃ || 7.26.44 ||

അബ്രവീത് കിമിദം ഭദ്രേ  
പാദയോഃ പതിതാസി മേ |  
സാ വൈ നിഃശ്വസമാനാ തു  
വേപമാനാ കൃതാഞ്ജലിഃ || 7.26.45 ||

തസ്മൈ സർവം യമാതത്ത്വ -  
മാഖ്യാതുമുപചക്രമേ |

ഏഷ ദേവ ദശഗ്രീവഃ

പ്രാപ്തോ ഗന്തും ത്രിവിഷ്ടപം || 7.26.46 ||

തേന സൈന്ധവസഹായേന

നിശേധം പരിണാമിതാ |

ആയാന്തീ തേന ദൃഷ്ടാസ്ഥി

ത്വത്സകാശമരിന്ദമ || 7.26.47 ||

ഗൃഹീതാ തേന പുഷ്ടാസ്ഥി

കസ്യ ത്വമിതി രക്ഷസാ |

മയാ തു സർവം യത് സത്യം

തസ്ഥൈ സർവം നിവേദിതം || 7.26.48 ||

കാമമോഹാഭിഭൂതാത്മാ

നാശ്രൗഷീത് തദ് വചോ മമ |

യാച്യമാനോ മയാ ദേവ

സ്തനുഷാ ത്യേഹമിതി പ്രഭോ || 7.26.49 ||

തത് സർവം പുഷ്പതഃ കൃത്വാ

ബലാത് തേനാസ്ഥി ധർഷിതാ |

ഏവം ത്വമപരാധം മേ

ക്ഷന്തുമർഹസി സുവ്രത || 7.26.50 ||

നഹി തുൽയം ബലം സൗമ്യ

സ്ത്രിയാശ്ച പുരുഷസ്യ ഹി |

ഏതച്ഛുത്വാ തു സങ്കുദ്ധ -

സ്തദാ വൈശ്രവണാത്മജഃ || 7.26.51 ||

ധർഷണാം താം പരാം ശ്രുത്വാ

ധ്യാനം സമ്പ്രവിവേശ ഹ |

തസ്യ തത് കർമ വിജ്ഞായ  
തദാ വൈശ്രവണാത്മജഃ || 7.26.52 ||

മുഹൂർത്താത് ക്രോധതാമ്രാക്ഷ -  
സ്തോയം ജഗ്രാഹ പാണിനാ |  
ഗൃഹീത്വാ സലിലം സർവ -  
മുപസ്സ്പൃശ്യ യമാവിധി || 7.26.53 ||

ഉത്സസർജ തദാ ശാപം  
രാക്ഷസേന്ദ്രായ ദാരുണം |  
അകാമാ തേന യസ്മാത് ത്വം  
ബലാദ് ഭദ്രേ പ്രധർഷിതാ || 7.26.54 ||

തസ്മാത് സ യുവതീമന്യാം  
നാകാമാമുപയാസ്യതി |  
യദാ ഹ്യകാമാം കാമാർത്ഥോ  
ധർഷയിഷ്യതി യോഷിതം || 7.26.55 ||

മൂർധാ തു സപ്തധാ തസ്യ  
ശക്ലീഭവിതാ തദാ |  
തസ്മിന്നുദാഹൃതേ ശാപേ  
ജ്വലിതാഗ്നിസമപ്രഭേ || 7.26.56 ||

ദേവദുന്ദുഭയോ നേദുഃ  
പുഷ്പവൃഷ്ടിശ്ച ഖാച്യതാ |  
പിതാമഹമുഖാശൈവ  
സർവേ ദേവാഃ പ്രഹർഷിതാഃ || 7.26.57 ||

ജ്ഞാത്വാ ലോകഗതിം സർവാം  
തസ്യ മൃത്യും ച രക്ഷസഃ |

ഋഷയഃ പിതരശ്ചൈവ

പ്രീതിമാപുരനുത്തമാം || 7.26.58 ||

ശ്രുത്വാ തു സ ദശഗ്രീവ -

സ്തം ശാപം രോമഹർഷണം |

നാരിഷു മൈമുനീഭാവം

നാകാമാന്വദ്യരോചയത് || 7.26.59 ||

തേന നീതാഃ സ്ത്രിയഃ പ്രീതി -

മാപുഃ സർവാഃ പതിവ്രതാഃ |

നലകുബരനിർമുക്തം

ശാപം ശ്രുത്വാ മനഃപ്രിയം || 7.26.60 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ

ഉത്തരകാണ്ഡേ ഷഡ്വിംശഃ സർഗഃ ||